

Pleie og omsorg

Programområdet PLO omfatter hjemmebaserte tjenester, bolig og institusjonstilbud til eldre, mennesker med funksjonsvariasjoner, og innbyggere med psykisk helse og rusutfordringer. Tjenestene gis fra flere direktørområder. Det arbeides kontinuerlig, både lokalt og nasjonalt, med utbedringer av datakvaliteten i Pleie og omsorgstjenesten.

Området Pleie og omsorg omfatter følgende KOSTRA-tjenestefunksjoner:

- 234 Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelser mv
- 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon
- 256 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud
- 257 Hjemmetjenester – personellbase knyttet til bofellesskap/samlokaliserte boliger
- 258 Hjemmetjenester – ambulerende virksomhet
- 261 Institusjonslokaler

TJENESTEPROFIL FOR TJENESTEOMRÅDET

ASSS har splittet tjenesteprofilen til Pleie og omsorg i fire deler;

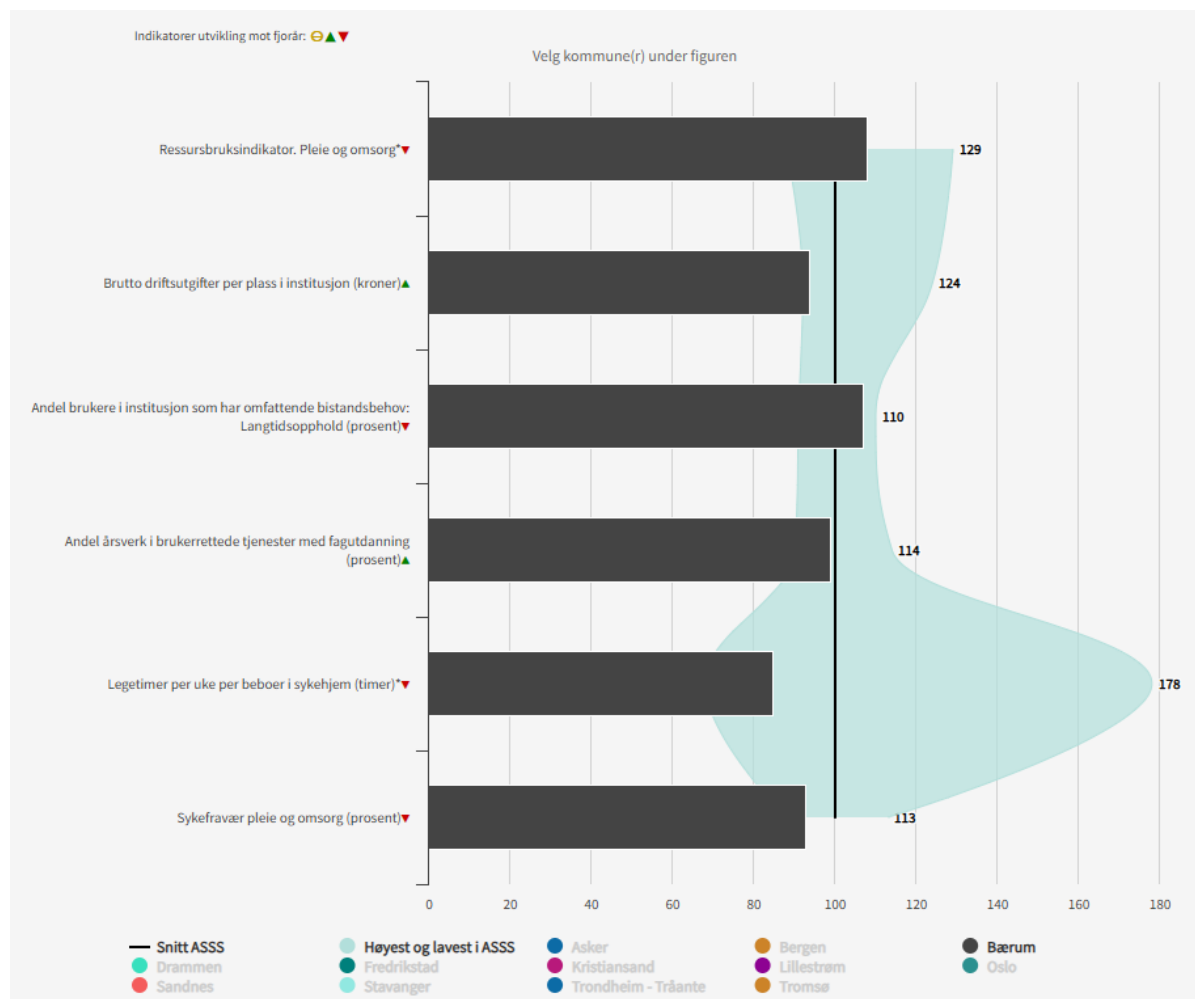
- èn for utvalgte indikatorer på tvers av **alle aldersgrupper**
- èn for innbyggere **under 67 år**
- èn for innbyggere **over 67 år**
- èn for tjenester til utviklingshemmede (TTU).

Fordelingen av kostnadene for hjemmetjenester mellom tjenesteprofilene er basert på antall tildelte timer per uke i de to aldersgruppene.

I forbindelse med arbeidet i ASSS-nettverket, bruker KS tall fra Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk (IPLOS) for å beregne flere av nøkkeltallene i tjenesteprofilen til PLO. Noe av dette bestilles fra SSB, og kan ikke hentes direkte fra KOSTRA.

Tjenesteprofil for pleie og omsorg – Alle aldersgrupper

Tjenesteprofil for pleie og omsorg alle aldersgrupper. ASSS-snitt =100

Kilde: asss.no

Indikator	Bærum			Snitt ASSS	Høyest ASSS	Lavest ASSS
	2022	2023	2024	2024	2024	2024
Prioritering og behov						
PLO Ressursbruksindikator. Pleie og omsorg*	1,082	1,090	1,076	1,000	1,288	0,876
Produktivitet og enhetskostnader						
PLO Brutto driftsutgifter per plass i institusjon (kroner)	1 551 770	1 510 094	1 552 889	1 659 648	2 060 118	1 520 000
Utfyllende indikatorer/kvalitet						
PLO Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold (prosent)	92,1	92,8	93,0	87,1	95,7	79,5
PLO Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning (prosent)	32,5	32,2	32,1	32,4	36,8	29,0
PLO Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)*	0,64	0,73	0,67	0,79	1,41	0,54
PLO Sykefravær pleie og omsorg (prosent)	8,82	8,34	8,60	9,23	10,38	8,10

Kilde: asss.no

Kommentarer til indikatorene i tjenesteprofilen – Alle aldersgrupper

Disse nøkkeltallene gjelder for brukere både under og over 67 år, og disse kommenteres derfor innledningsvis.

Ressursbruksindikator

Ressursbruksindikatoren viser kommunens ressursbruk i forhold til utgiftsbehov. Beregnet utgiftsbehov er basert på kostnadsnøkkel i inntektssystemet for kommunene. For Bærum viser ressursbruksindikatoren at kommunen brukte 7,6 prosent mer ressurser på pleie- og omsorgstjenester enn ASSS-snittet i 2024. Dette er en reduksjon fra 2023 da kommunen brukte 9,0 prosent mer. Asker bruker 0,3 prosent mindre enn ASSS-snittet og har hatt en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra 2023.

Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning

Bærum ligger også i 2024 lavere enn både ASSS-snittet og Asker kommune når det gjelder andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning. Bærum har hatt en liten oppgang på 0,5 prosentpoeng fra 2023 til 2024, samtidig som ASSS-snittet falt tilbake med 1,1 prosentpoeng i samme periode. Asker har i 2024 hatt en liten økning fra 2023 (0,3 %-poeng).

Den nye stortingsmeldingen «Meld St. 19» oppfordrer til et tett samarbeid mellom utdanning, forskning, innovasjon og kommunene for å løse dagens og fremtidige utfordringer, knyttet til mangel på helsepersonell med høyfaglig kompetanse.

Bærum kommune har, som andre kommuner i Norge, utfordringer knyttet til tilgang på kompetent arbeidskraft som sykepleiere og vernepleiere. For å beholde og sikre bærekraftig rekruttering av denne arbeidskraften, har kommunen sett på hvordan vi best mulig kan legge til rette for at profesjonsutdanningene skal være mer fleksible og praksisnære. Som kunnskapskommune, ønsker Bærum kommune å gjøre utdanningene for flere ansatte tilgjengelige, slik at praktikere kan både ta utdanning og undervise andre. Dette vil gi kommunen større handlingsrom og gi flere ansatte i Bærum kommune mulighet til å utdanne seg innen sykepleie- og vernepleierket. Bærum kommune har en ordning med kompetanseutviklingsstipend for ansatte som ønsker å ta kurs, etter- og videreutdanning. I tillegg, er det mulig å søke tilskudd fra statsforvalteren (kommunalt kompetanse- og tjenestilskudd).

Sykefravær

Legemeldt sykefravær i Bærum ligger på 6,3 prosentpoeng under ASSS-snittet, men er økt med 0,26 prosentpoeng fra 2023 til 2024. ASSS-snittet har økt legemeldt sykefravær med 0,33 prosentpoeng fra 2023 til 2024. Asker har økt legemeldt sykefravær med 0,48 prosentpoeng fra 2023 til 2024, og ligger fortsatt over ASSS-snittet. Det er lokale forskjeller mellom tjenesteområdene. Det jobbes derfor, i samarbeid med tillitsvalgte, med målrettede tiltak innenfor kommunalsjefområdene.

Brutto driftsutgifter pr plass i institusjon (kroner)

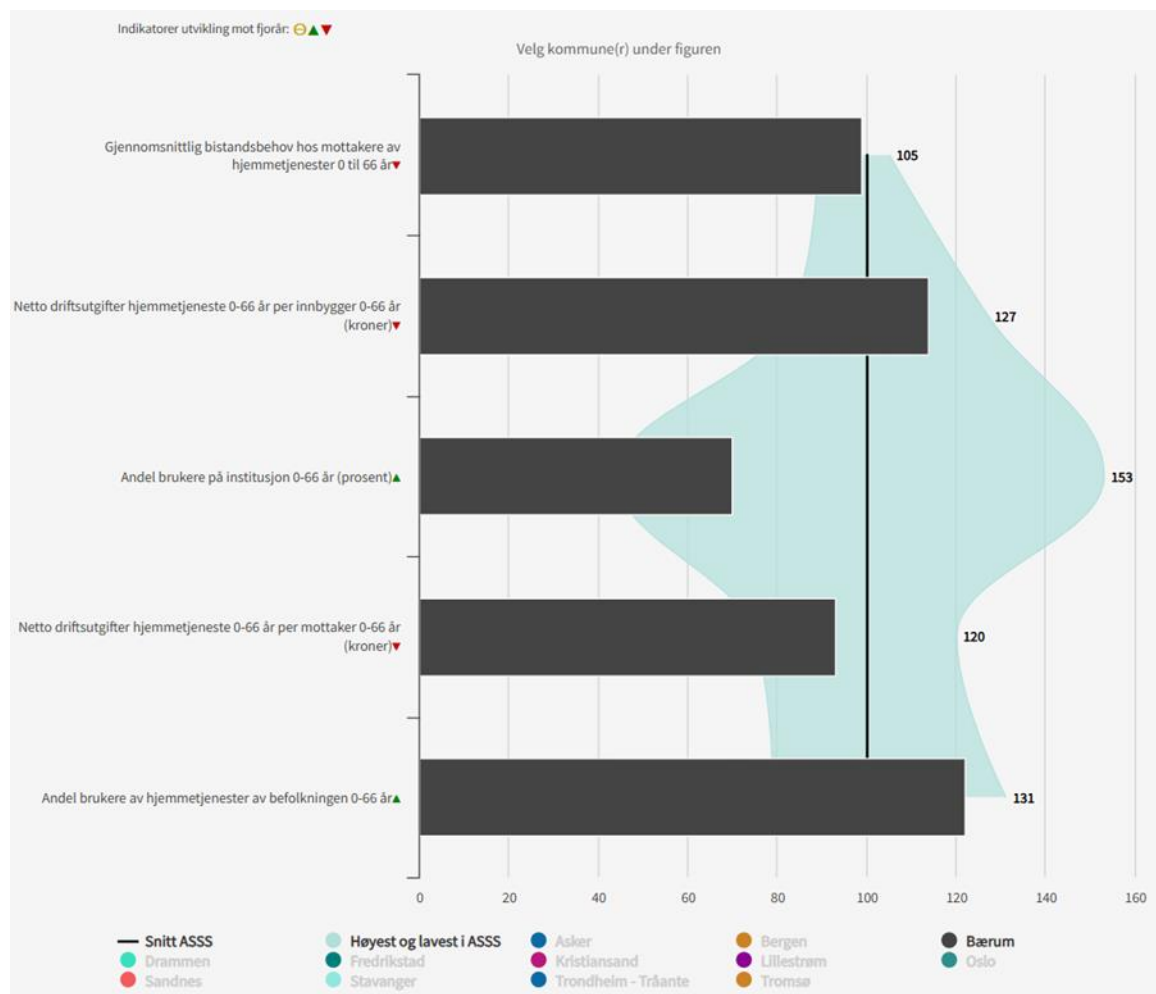
Tallet er beregnet som summen av brutto driftsutgifter på funksjon 253 og 261, dividert på antall *disponible* plasser i 2024. (For Bærums del inngår de nå 30 nedlagte plassene på Eikstunet, samt alle 150 plassene på Oksenøya).

Bærum ligger 6 prosent under ASSS-snittet, og tilsvarende ligger Asker ligger 1 prosent over ASSS-snittet.

Kostnaden med å produsere en institusjonsplass (kostnad per plass) er altså lavere i Bærum kommune enn for ASSS-snittet. Det er imidlertid politisk vedtatt en høyere dekningsgrad i Bærum (antall tilgjengelige plasser i forhold til antall innbyggere), relativt til øvrige kommuner, og kostnaden pr innbygger blir dermed høyere i Bærum enn ASSS-snittet.

Tjenesteprofil for pleie og omsorg – Innbyggere under 67 år

Tjenesteprofil for pleie og omsorg 0-66 år. ASSS-snitt =100

Kilde: ass.no

Indikatorene i tjenesteprofilen for pleie og omsorg 0-66 år

Indikator	Bærum			Snitt ASSS	Høyest ASSS	Lavest ASSS
	2022	2023	2024	2024	2024	2024
Prioritering og behov						
PLO Gjennomsnittlig bistandsbehov hos mottakere av hjemmetjenester 0 til 66 år	1,97	1,95	1,93	1,95	2,05	1,74
PLO Netto driftsutgifter hjemmetjeneste 0-66 år per innbygger 0-66 år (kroner)	11 735	12 533	12 268	10 749	13 625	8 876
PLO Andel brukere på institusjon 0-66 år (prosent)	11,2	10,8	12,6	18,1	27,7	7,9
Dekningsgrader						
PLO Andel brukere av hjemmetjenester av befolkningen 0-66 år	2,1	2,0	2,1	1,7	2,2	1,3
Produktivitet og enhetskostnader						
PLO Netto driftsutgifter hjemmetjeneste 0-66 år per mottaker 0-66 år (kroner)	548 115	617 602	596 338	638 237	766 382	477 706

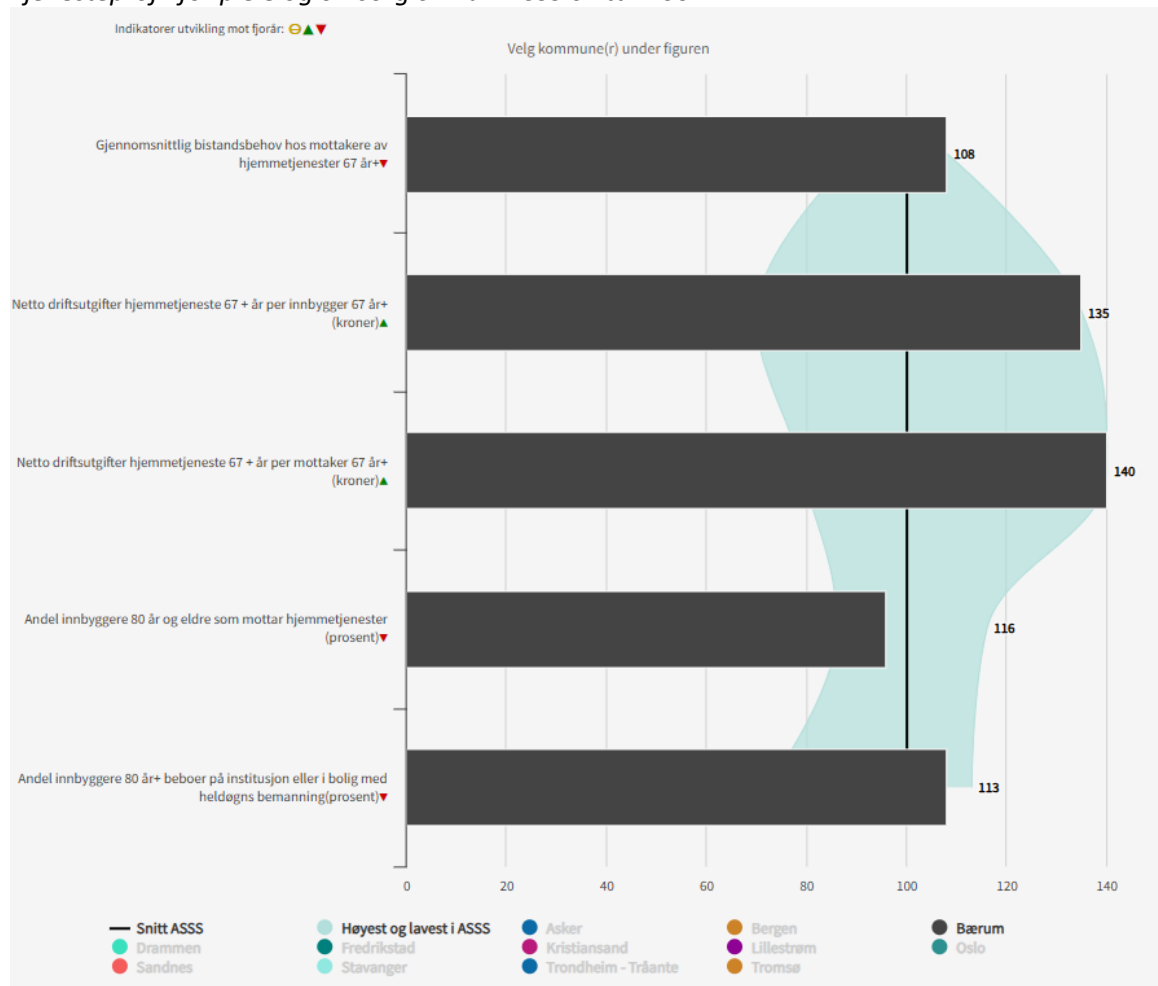
Kilde: ass.no

Høye driftsutgifter per innbygger på hjemmetjenester til aldergruppen 0–66 år

Bærum ligger 14 prosent over ASSS-snitt på driftsutgifter til hjemmetjenester per innbygger 0-66 år og Asker ligger 17 prosent over ASSS-snittet. Netto driftsutgifter per mottaker ligger 7 prosent under ASSS-snittet, og er en endring fra 2023 hvor netto driftsutgifter per mottaker lå 1,6% over ASSS-snittet. Asker ligger 1 prosent under ASSS-snittet i 2024. Bistandsbehovet i Bærum ligger 1 prosent under ASSS-snittet. Bærum ligger 24 prosent over ASSS-snittet i andel brukere av hjemmetjenester av befolkningen i aldersgruppen. Asker ligger 18 prosent over ASSS-snitt.

Tjenesteprofil for pleie og omsorg – Innbyggere over 67 år

Tjenesteprofil for pleie og omsorg 67+ år. ASSS-snitt =100

Kilde: asss.no

Indikator	Bærum			Snitt ASSS	Høyest ASSS	Lavest ASSS
	2022	2023	2024	2024	2024	2024
Prioritering og behov						
PLO Gjennomsnittlig bistandsbehov hos mottakere av hjemmetjenester 67 år+	1,93	1,95	1,97	1,81	1,97	1,63
PLO Netto driftsutgifter hjemmetjeneste 67 + år per innbygger 67 år+ (kroner)	23 997	26 410	28 089	20 765	28 089	14 515
Dekningsgrader						
PLO Andel innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester (prosent)	23,1	23,4	22,1	23,1	26,8	19,8
PLO Andel innbyggere 80 år+ beboer på institusjon eller i bolig med heldøgns bemanning(prosent)	14,9	14,8	13,7	12,7	14,4	9,1
Produktivitet og enhetskostnader						
PLO Netto driftsutgifter hjemmetjeneste 67 + år per mottaker 67 år+ (kroner)	223 161	243 561	267 475	191 538	267 475	150 988

Kilde: *asss.no*

Høye driftsutgifter per innbygger og per bruker i hjemmetjenesten for brukere 67 år og eldre

Bærum ligger høyest i ASSS i netto driftsutgifter til hjemmetjenester for brukere 67 år og eldre, både når det gjelder per innbygger og per mottaker. Dette er tilsvarende som tidligere år. Dekningsgraden for aldersgruppen er 1 prosentpoeng under ASSS-snittet, og faller 1,3 prosentpoeng fra 2023. Asker ligger under ASSS-snittet på disse indikatorene.

En nedgang i andel innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester og tilsvarende nedgang i andel innbyggere 80 år som er beboere på institusjon/bolig med heldøgns bemanning

Andelen innbyggere 80 år og eldre i Bærum som mottar hjemmetjenester er redusert med 1,3 prosent fra 2023. Bærum ligger fremdeles lavere enn ASSS-snittet, men høyere enn Asker på denne indikatoren i 2024. Andel innbyggere 80 år og eldre i Bærum som er beboere på institusjon eller i bolig med heldøgns bemanning er nedadgående, men ligger 8 prosent over ASSS-snittet. Asker ligger under ASSS-snittet.

Tjenesteprofil for pleie og omsorg – Tjenester til utviklingshemmede (TTU)

Tjenesteprofil for pleie og omsorg TTU. ASSS-snitt = 100

Kilde: ass.no

Figuren er en tjenesteprofil for Tjenester til utviklingshemmede (TTU). Den viser hvordan Bærum kommer ut på utvalgte indikatorer for tjenesten, sett i forhold til snittet for ASSS kommunene. Opplisting av indikatorer med tilhørende verdier gjøres i tabellen under. Merk at det kun skal rapporteres på andelen som gjelder brukere med PU-diagnose, og ikke på den samlede driften.

Indikatorene i tjenesteprofilen for Tjenester til utviklingshemmede (TTU):

Indikator	Bærum			Snitt ASSS	Høyest ASSS	Lavest ASSS
	2022	2023	2024	2024	2024	2024
PLO Andel utviklingshemmede av befolkningen 18 år og eldre (TTU) (prosent)*	0,39	0,38	0,37	0,40	0,49	0,31
PLO Andel utviklingshemmede 18 år og eldre som bor i bolig med heldøgntjenester (TTU) (prosent)*	95,2	88,5	96,1	58,9	96,1	45,4
PLO Andel årsverk med fagutdanning (TTU) (prosent)*	-	76,2	76,7	79,0	89,1	65,0
PLO Utgifter til bolig med heldøgntjenester (inkl. private/andre) per beboer (TTU) (kroner)*	-	2 519 999	2 000 313	2 253 228	2 708 084	1 872 495
PLO Utgifter per utviklingshemmet (fratrasket refusjon ressurskrevende) (TTU) (kroner)*	-	2 399 920	1 835 374	1 362 636	1 835 374	890 798

Kilde: *asss.no***Høye driftsutgifter per innbygger med utviklingshemming (PU-diagnose)**

Tabellen viser at Bærums andel av utviklingshemmede over 18 år som bor i bolig med heldøgntjenester fortsatt er høyest i ASSS-nettverket. Dette har sammenheng med at Bærum over tid har hatt samlokaliserte boliger med heldøgntjenester som hovedtilbud til målgruppen.

Økningen fra 2023 til 2024 med 7,6 prosentpoeng har sammenheng med åpningen av to nye boliger i 2024, Gullhaug og Busoppveien.

Videre, viser tabellen at Bærum fortsatt har ASSS-nettverkets høyeste samlede utgifter per innbygger med utviklingshemming, og ligger nesten 35 prosent over ASSS-snippet. Dette har sammenheng med tilbudet om samlokaliserte boliger med heldøgntjenester.

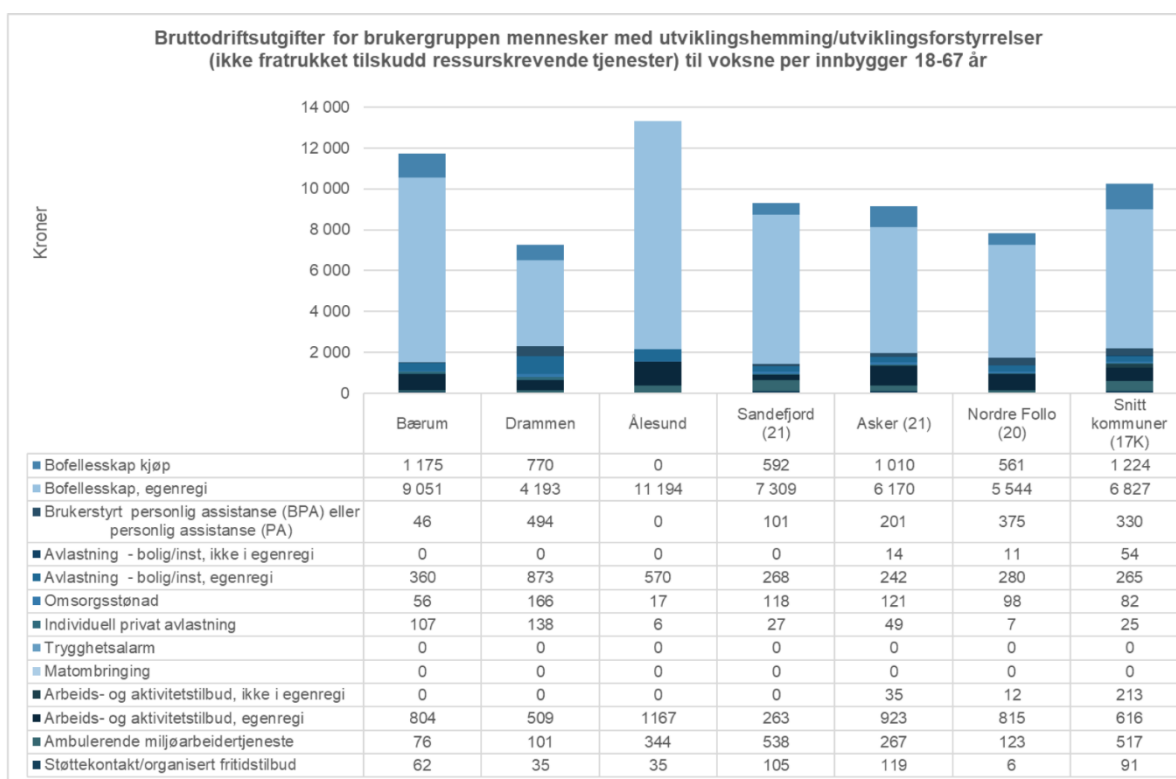
På den annen siden viser tabellen at Bærums utgifter til bolig med heldøgntjenester (inkl. private/andre) per beboer er lavere enn ASSS-snippet i 2024. Merk at tjenesteprofilen gjelder den andelen av tjenestemottakere i Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid som har en PU-diagnose.

Derfor gir ikke tjenesteprofilen et helhetlig bilde av driften i kommunalsjefsområdet. Endringen i utgiftsindikatoren fra 2023 til 2024 har sammenheng med endret rapporterings-praksis.

I og med at TTU-rapporteringen er relativt ny og gjøres utenom den årlige SSB-rapporteringen, trenger vi flere års erfaringstall for en sikrere datakvalitet og analyse.

Viser forøvrig til resultatet av innsiktsarbeidet som har pågått i tjenesten i 2023 og våren 2024. Analysen til Rambøll/Agenda Kaupang fra 2023 basert på 2022-tall, peker på et stort mulighetsrom for effektivisering og at Bærum kommune i for liten grad bruker lavterskel mulighetene godt nok. Disse samlede analysene er lagt til grunn i det pågående omstillingsarbeidet i tjenestene.

Figuren nedenfor er hentet fra Rambøll/Agenda Kaupangs rapport, og viser bruttoutgifter for brukergruppen mennesker med utviklingshemming/utviklingsforstyrrelser til voksne per innbygger 18-67 år. Figuren viser at Bærum ligger over snitt blant annet på bofellesskap i egenregi.

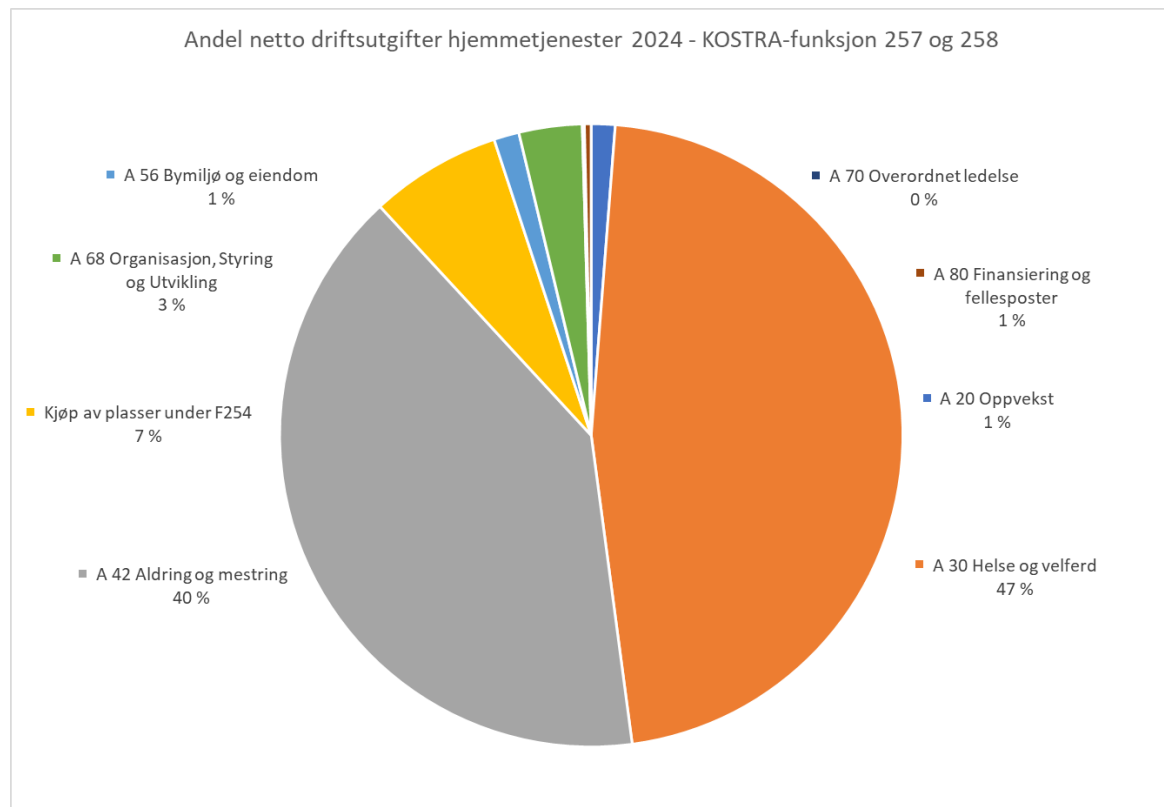
ANDRE NØKKELTALL/UTDYPENDE INDIKATORER FOR TJENESTEOMRÅDET

Hjemmetjenester (KOSTRA-funksjon 257 og 258)

Hjemmetjenester er et forholdsvis vidt definert begrep og omfatter helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (inkludert alle omsorgsboliger). Dette er helsetjenester i hjemmet, praktisk bistand daglige gjøremål og opplæring i daglige gjøremål, brukerstyrt personlig assistent, avlastning utenfor institusjon, omsorgslønn og oppfølgingstjenester. Dette er tjenester som tilhører forskjellige direktørområder i Bærum.

Kostnadene til hjemmetjenester er det som er ført i regnskapet direkte på tjenestene, samt allokerte kostnader fra sentrale enheter.

Figuren under viser andel av netto driftsutgifter pr direktørområde. Netto driftsutgifter til kjøp av plasser fra eksterne leverandører er skilt ut.

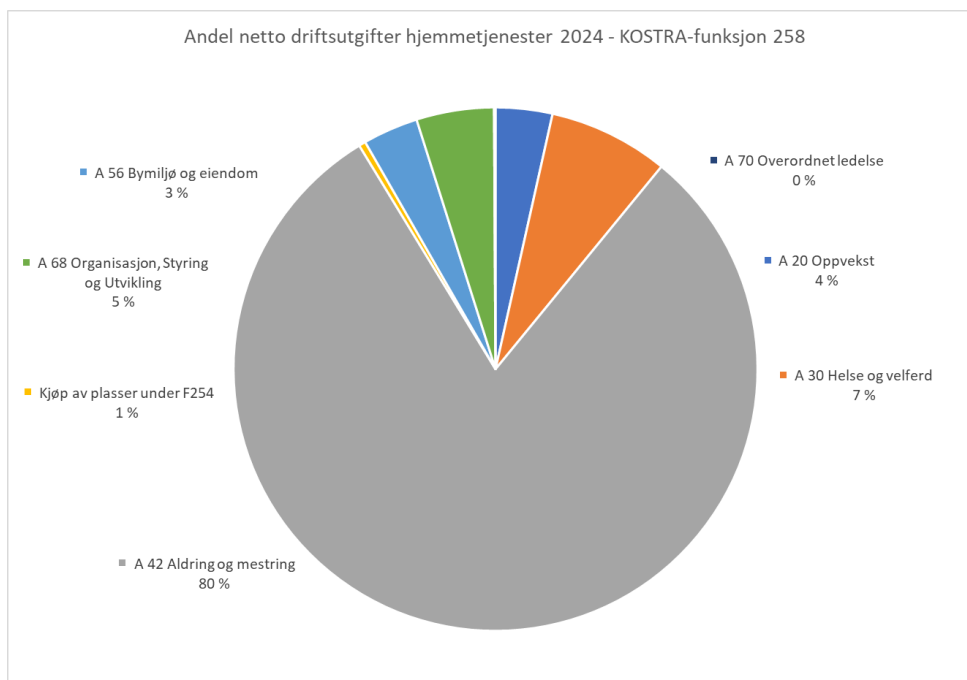
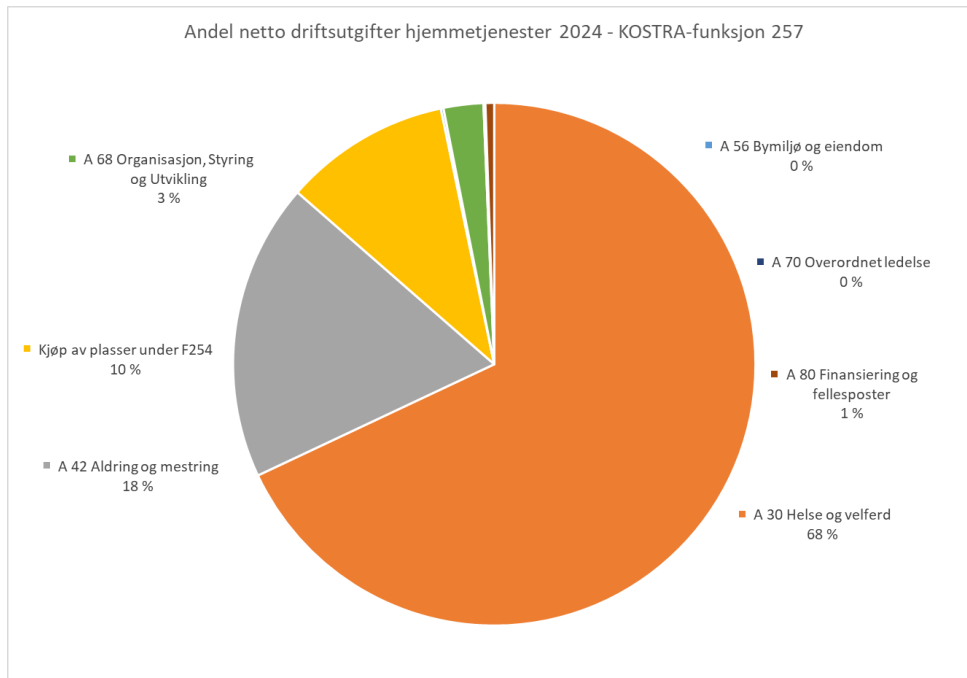
Netto driftsutgifter i mill. kroner	2021	2022	2023	2024
A 20 Oppvekst	29,7	27,5	26,0	24,2
A 30 Helse og Velferd	666,8	753,7	859,0	916,2
A 42 Aldring og mestring	705,9	755,3	800,7	790,0
Kjøp av plasser under F254	130,1	153,4	169,9	133,8
A 56 Bymiljø og eiendom	16,9	19,4	26,9	25,7
A 68 Organisasjon, Styring og Utvikling	33,4	44,2	40,5	64,4
A 70 Overordnet ledelse	0,5	0,6	1,8	2,1
A 80 Finansiering og fellesposter	20,4	17,8	5,8	6,9
Totalt	1 603,7	1 771,9	1 930,6	1 963,3

Det totale beløpet på netto driftsutgifter for Bærum kommune er grunnlaget i beregningene av indikatorene *netto driftsutgifter hjemmetjenester per mottaker* og *netto driftsutgifter per innbygger*.

Fra 01.01.2024 er KOSTRA-funksjonen «254 Helse og omsorgstjenester til hjemmeboende», splittet i to nye funksjoner;

- 257 Hjemmetjenester – personellbase knyttet til bofellesskap/samløst lokaliserte boliger
- 258 Hjemmetjenester – ambulerende virksomhet

og det vil følgelig heretter være formålstjenlig å også fremstille den foregående figuren for hver av disse nye funksjonene:

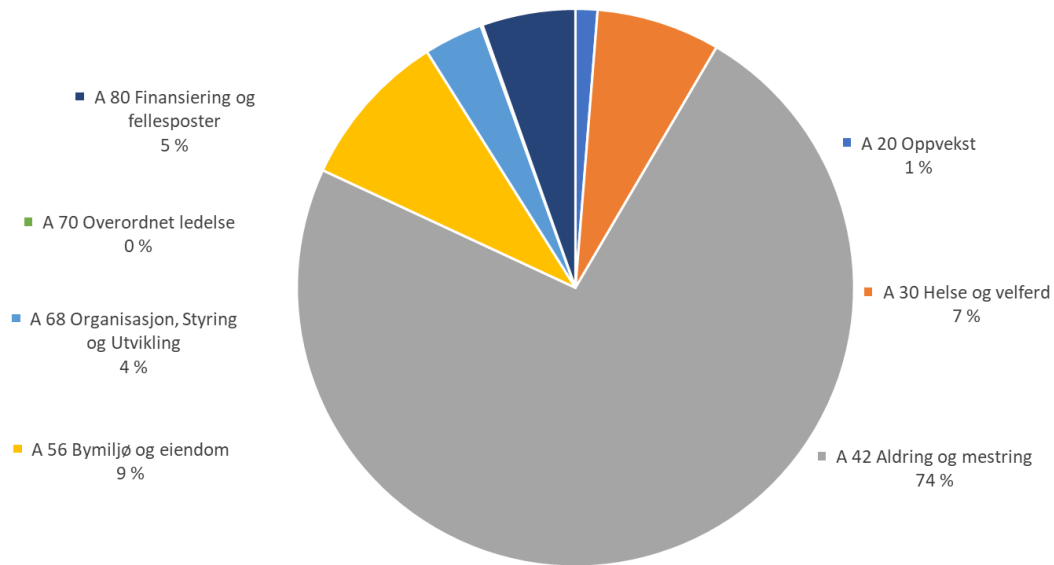
Institusjonstjenester (KOSTRA-funksjon 253, 261)

Institusjonstjenester omfatter tjenester som langtidsopphold, korttidsopphold, dagopphold i institusjon, avlastning i institusjon og utgifter til institusjonslokaler. Dette inkluderer også barne- og avlastningsboliger, samt institusjonstjenester innen psykisk helse og rus.

Kostnadene til institusjonstjenester er det som er ført i regnskapet direkte på tjenestene, samt allokerte kostnader fra sentrale enheter.

Figuren under viser andel av brutto driftsutgifter pr direktørområde.

Brutto driftsutgifter institusjonstjenester 2024

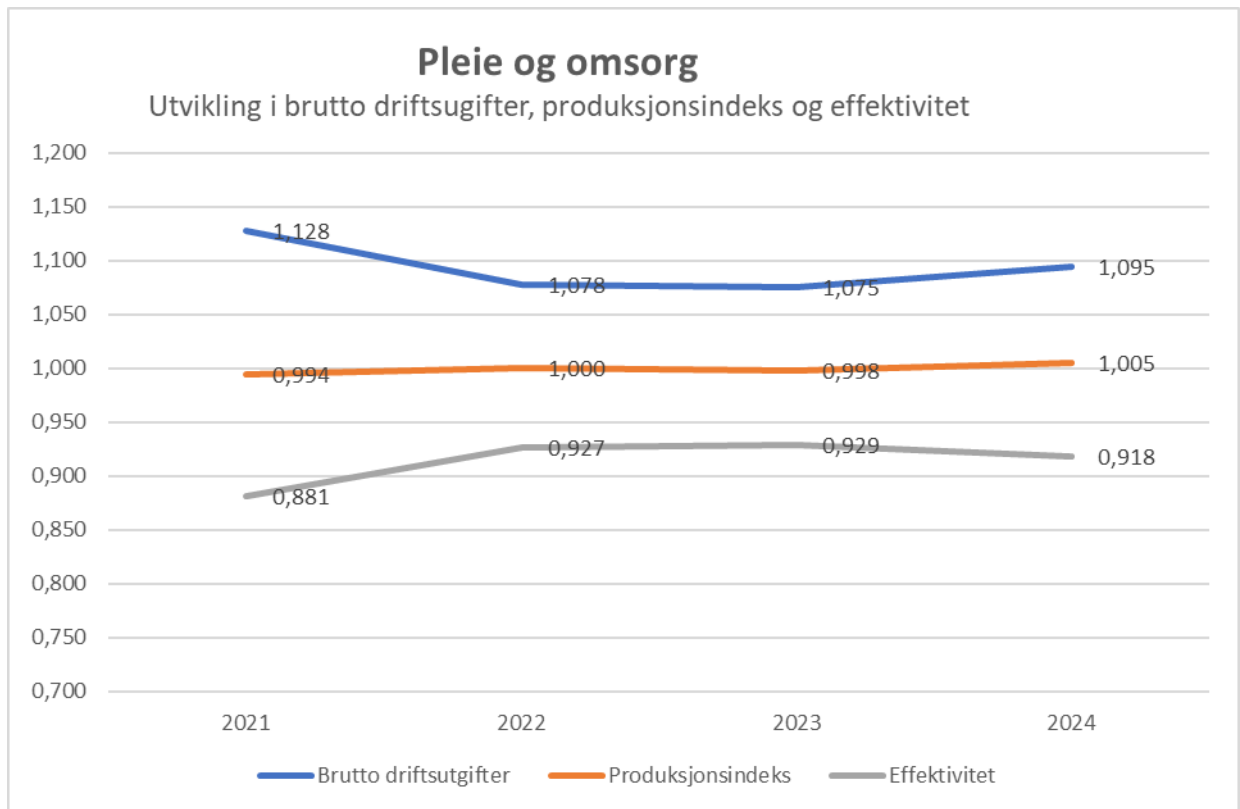

Brutto driftsutgifter i mill. kroner	2021	2022	2023	2024
A 20 Oppvekst	44,4	38,2	38,6	22,4
A 30 Helse og Velferd	111,7	117,6	133,9	126,6
A 42 Aldring og mestring	1 269,2	1 196,8	1 286,6	1 295,7
A 56 Bymiljø og eiendom	110,7	119,4	130,7	161,1
A 68 Organisasjon, Styring og Utvikling	28,5	42,1	46,9	60,4
A 70 Overordnet ledelse	0,5	0,6	0,9	1,8
A 80 Finansiering og fellesposter	84,8	94,5	93,0	95,6
Totalt	1 649,7	1 609,2	1 730,6	1 763,6

Det totale beløpet på brutto driftsutgifter for Bærum kommune er grunnlaget i beregningen av indikatoren *brutto driftsutgifter per plass i institusjon*.

Ressursbruk, produksjon og effektivitet, utvikling – pleie og omsorg

Figuren under viser hvordan tjenesteområdets brutto driftsutgifter, produksjonsindeks og effektivitet har utviklet seg over tid, sett i forhold til ASSS-snittet. Når vi sammenholder forskjellene i produksjon med forskjellene i brutto driftsutgifter får vi et uttrykk for relativ effektivitet.

Figuren avdekker at brutto driftsutgifter i Bærum for 2024, var 9,5 prosent høyere enn ASSS-snittet, noe som tilsvarer en økning med 2 prosentpoeng, fra 2023 til 2024. Samtidig økte også Bærum den relative produksjonen med 0,7 prosentpoeng fra året før, og leverte i 2024 0,5 prosent høyere produksjon enn ASSS-snittet.

Når vi sammenholder forskjellene i produksjon med forskjellene i brutto driftsutgifter får vi et uttrykk for relativ effektivitet, og for 2024 endte denne effektiviteten i Bærum 0,082 prosent under ASSS-snittet – en marginal nedgang fra foregående år.